

Kerekes Béla: Ikrek Szibériában

Publio Kiadó

ISBN: 978-1-4478-8883-3

2011

Minden jog fenntartva!

I.

Mintha csak tegnap történt volna, oly hűen és világosan emlékszem vissza arra a világtörténelmi jelentőségű napra mely napon városunkban az általános mozgósítást kihirdették.

Villámgyorsan terjedt a hír a szélrózsa minden irányába. Egy órán belül már az egész város lázban volt s mindenki csak a háborúról beszélt.

Ha úgy néha visszagondolok arra a napra, képzeletemben magam előtt látom felvonulni mindazon érdekes és izgalmas eseményeket, melyeket magam is átéltem...

A város képe egyszerre megváltozott. A házakon mindenütt nemzetiszínű lobogó lengett. Teljesen ünnepi díszet öltve, úgy tűnt fel, mintha egészen újjászületett volna.

Telve izgalommal s öntelt büszkeséggel, a harci kedvtől megittasulva az utcákon hullámozott a tengernyi nép, s a négyesszövetség jelvényeivel ékesítve, mindenütt a háborút éltették, míg a középületek balkonjairól, s az emlékszobrok előtt rögtönzött barikádokról szüntelenül szavalták a „Talp-ra magyar”-t s mindenütt gyűjtőhatású beszédeket tartottak. Az összes mulatóhelyeken pedig állandóan szólt a Kossuth-nóta, zsúfolásig megtelve katonákkal.

Nemsokára azután az emberek lelkében tomboló vihar első hullámai lassan lecsendesedtek, a kedélyek kissé megnyugodtak s mindenki igyekezett haza, hogy félbemaradt dolgait elintézzze s megtegye a szükséges előkészületeket a hosszú és nehéz útra.

II.

Csakhamar elkövetkezett a bevonulás ideje, a szeretteinktől való elválás legfájóbb pillanata, a búcsúzás...

Mi ketten ikrek, szintén az általános mozgósítás első napján vonultunk be a háborúba. Köztünk még ma is oly óriási a hasonlatosság, hogy még a legközelebb álló ismerőseink, kikkel naponta többször is érintkezünk, még azok is összetévesztenek bennünket. Sőt, emlékszem rá, hogy ezen nagy hasonlatosság még édesanyánkat is gyakran tévedésbe ejtette...

Elválaszthatatlan, igazi jó testvérek voltunk mindig, kik folyton a legnagyobb egyetértésben, s szeretetben éltünk. Egymás nélkül soha egy lépést sem tettünk, mindig együtt voltunk, s kik mindig úgy éreztük, hogy egyik a másik nélkül élni sem tudna. S csodálatos, hogy ezen nagy hasonlatosság nem csupán a külsőnkben nyilvánul meg, de még a természetünk, szokásaink, sőt még a nézeteink is teljesen azonosak.

S akkor el kellett mégis egymástól váltunk! Mert a testvéri szeretetnél is szentebb s hatalmasabb érzés, a hazaszeretet azt úgy kívánta!

Igen! A haza iránt való forró szeretet s kötelesség tudata volt csak erősebb a testvéri szeretetnél.

S ezt mindketten tudtuk s éreztük s egyedül ezen tudat tette csak elviselhetővé az elválás fájó pillanatát.

Igazán csodálatos a természetnek ezen érdekes s megmagyarázhatatlan műve! S szinte hihetetlen, hogy a sors kiszámíthatatlan szeszélye néha mily bámulatos dolgokra képes.

III.

Amint ismeretes, mi szintén az általános mozgósítás első napján vonultunk be a háborúba. Fivérem az 5. gyalog, én pedig a 3. honvéd tábor ágyús ezredhez. Mind hogy mindkettőnk ezrede ugyanazon hadtesthez tartozott, úgy a szerencsés véletlen folytán megadatott a mód arra, hogy a harctéren több ízben találkozhattunk, mivel majdnem mindig egymás közelében harcoltunk.

A harctéren, bevonulásunk óta három hétig semmit sem tudtunk egymásról, míg egyszer azután Orosz-Lengyelországban, Tomasov környékén hallottam legerősebb hírt a fivéremről. Azon emlékezetes és szomorú napon ugyanis bajtársaimmal együtt egy völgyben épp pihenőt tartottunk, hogy az előző napi nagy ütközet után magunkat kissé rendbehozzuk és hogy megállapítsuk, vajjon hány áldozatot kívánt tőlünk a tegnapi véres nap? Miközben észrevettem, hogy egy kisebb csapat mindjobban felénk közeledik. Amint közelebb értek hozzánk a sapkájukon lévő ötös számról, s a sapkarózsáról könnyen felismerhettem, hogy mind az 5-ös bakák. Körülbelül vagy kétszázan lehettek, de majdnem valamennyi meg volt sebesülve, mert kinek a feje, kinek a keze volt bekötve. Magát a századparancsnokukat is, egy kapitányt, - ki az egész csapat valamelyik segélyhelyre vezette, - sem kímélte meg egy ellenséges schrapaellszilánk. Mindnyájukon meglátszott, hogy vitézül állották meg helyüket a nagy harcban.

A csapat teljesen mellettünk haladva el, én nyomban hozzájuk szegődtem, s izgatott kíváncsisággal érdeklődtem tőlük, hogy nem tudnának-e valami felvilágosítást adni fivéremről, aki szintén az 5. ezrednél szolgál, s hogy nem ismeri-e őt közülük valamelyik? S erre a kapitány, - ki szintén hallotta, hogy fivérem után érdeklődöm, - mondotta, hogy ismeri őt, mert az ő századjába volt beosztva, s nagyon kötelességtudó jó katona volt, s részvétellel adta tudomásomra, hogy az előző napi nagy ütközetben szintén hősi halált halt, s a többi dicső bajtársaival együtt egy közös sírba temették el. S egyben szomorúan rámutatott arra a néhány szenvedő sebesültre, meghatottan mondván: „Bizony az egész dicső ezredből csak ez a néhány ember maradt meg, a többi mind pihenni tért...”

Nem tudok szavakat találni azon óriási fájdalom ecsetelésére, mely engem ezen tragikus hír hallatára sújtott. Leírhatatlan fájó érzés fogott le. Hiszem attól a testvéremtől véltem, hogy fosztott meg a sors kegyetlen keze, kit mindig a legjobban szerettem, s aki nélkül mindig úgy éreztem, egy percig sem tudok élni. Nem is gondoltam abban a rettenetes pillanatban arra, hogy ezen súlyos csapásban nekem még mindig vigasztalásul szolgálhat az a boldogító remény, hogy a többi fivéreim, kik velem együtt szintén a harctéren küzdöttek, talán még élnek...

De úgy látszik az isteni gondviselés nem akarta sokáig próbára tenni megkínzott lelkierőmet, mert a történetek után pár nap múlva egy igen érdekes és örvendetes esemény adta magát elő.

Történetesen egy szép őszi délután, egy erdőszélen táborozva a pár órai pihenőnk arra használtuk fel, hogy az aznap reggel szerzett kenyeret osztottuk szét egymás közt, amit már mi is oly rég nélkülöztünk, - miközben észreveszem, hogy három sebesült katona ballag nehéz, fáradt léptekkel a tőlünk nem messze felállított segélyhely felé. Ők közben valószínűleg észrevehettek, hogy én éppen kenyérből voltam elfoglalva, hirtelen irányt változtatva, egyenesen felém tartottak, kik midőn teljesen közelemben értek, az egyik közülük megszólít és kér, hogy adjak nekik egy kis kenyeret, ha van fölösleges, mert ők bizony nagyon éhesek, s már három nap óta csak káposztatorzsán tengődnek, mialatt a konyhának még csak színét sem látták. Bár kenyérben mi sem igen bővelkedtünk, de azért amennyit módomban volt, a legnagyobb készséggel adtam nekik. Mint a farkasok, oly mohón estek annak a darab kenyérnek s látni lehetett, hogy a sok szenvedés és nélkülözéstől eltorzult arcuk a kenyér láttára hogy felvidult ismét. S azután ismét útnak indultak a segélyhely felé.

De alig haladtak egy pár lépést az egyik közülük visszafordult s a következőképp szólt hozzám: „Majd megmondjuk a kedves testvérenek, hogy találkoztunk a tűzmester ural és hogy hála Istennek egészséges! Tudom, nagyon fog neki örülni s ebből a kenyérből is fogunk juttatni!”

Eleinte nem akartam hinni a füleimnek! Mi beszélnek ezek? Vajjon jól hallottam én azt? Annyira meg voltam lepve, hogy azt sem tudtam álmodom-e, vagy ébren vagyok?

Egy hirtelen reménysugár villant meg agyamban! Hátha mégsem halt meg! Hátha mégsem halt meg! Hátha még él! Lehet, hogy talán csak megsebesül, s az első pillanatban eszméletét veszítette, s később magához térve mégis sikerült neki megmenekülni.

Mindez csak egy pár pillanatig tartott, miközben az első nagy meglepetésből ismét magamhoz tértem. Az öröm és izgalomtól teljesen felizgulva, az akkor már ismét távozóban lévő katonák után kiáltok s kérdelem tőlük, hogy igazat beszélnek-e, vagy talán ők maguk sem tudják, hogy a fivérem azelőtt egy pár nappal a legutóbbi nagy ütközetben szintén hősi halált halt. Amint nekem a saját kapitánya mondta, kinek századjába volt beosztva.

„Ugyan kérem tüzemester úr! felelte az egyik, - már hogy halt volna meg, mikor ezelőtt fél órával még beszélünk vele. Együtt vagyunk egy századba beosztva. Különben tessék róla személyesen meggyőződni, ha már nekünk nem hisz a tüzemester úr. Az egész zászlóaljunk ott tart pihenőt az erdő másik oldalán egy patak mentén. Most éppen fürdik a század. Az egész út nincs több 500 lépésnél. Mi a tüzemester urat még eddig sohasem láttuk és nem is ismertük, de a kedves fivére, az öccse, vagy a bátyja, - Isten bizony magunk sem tudjuk, hogy kettő közül melyik, mert maguk ketten úgy formáznak egymásra kérem alássan, mint két tojás. Sokat beszélt a tüzemester úrról s mindig mesélte, hogy neki van egy ikertestvére is, aki éppen olyan, mint ő, csak hogy az a tüzéreknel szolgál, s hogy most szintén a fronton van, mert egyszerre vonultak be a háborúba. És sok jó viccet mondott arról, hogy hányan összetévesztették magukat már egymással.

Ezek után nekem sem kellett több. Parancsnokunktól engedélyt kapva, azonnal lóra kaptam és egy pár perc múlva már a boldog viszontlátás perceit élveztük a még nemrég halottnak vélt fivéremmel...

Ezen rendkívül érdekes és szép találkozásnak természetesen nagyon sok szemlélője volt, kik meghatottan, s boldogan gyönyörködtek ebben a nem mindennapi jelenetben.

Kérésünkre a fivérem századparancsnoka, ki a találkozásnál szintén jelen volt, készséggel adta meg az engedélyt, hogy őt egy félórára magammal vigyem a táborunkba, hogy egymást folytonos kérdésekkel elhalmozva, megkínáltam egy kis hazaival, amit egy pár nap előtt kaptam meg szüleimtől, s boldogan gyönyörködtem benne, hogy egy másvilágról jött ember milyen jó étvággal tud enni...

A félóra hamar eltelt s neki vissza kellett menni a századjához. Miután elláttam őt egy kis harapnivalóval s dohánnal, egymásnak sok szerencsét kívánva, ismét elváltunk...

IV.

E megnyugtató események után, melyet a véletlen szerencsés találkozásunknak köszönhattunk, - újabb kitaratást nyerve, bátran néztünk szembe a jövővel, s a legjobb reményekkel eltelve, indultunk ismét az előre nem látott szenvedések felé; folyton remélve s bízva a háború mielőbbi szerencsés kimenetelében...

Múltak a napok, s a hetek, mialatt nehéz harcokat vívtunk az ellenséggel, folyton változó hadiszerencsével.

Egy délután, - már éppen esteledni kezdett, - úgy vettük észre, hogy az egész hadosztályunk az éj folyamán egy nagyobb támadásra készül átmenni, mert a különböző csapatok összevonása s más minden egyéb jel arra engedtek következtetni.

Egyszerre nagy sürgés-forgás támadt. Hosszú ezredek vonultak fel előttünk gyors tempóban, melyeket egymásután követtek a nehéz ütegek és fürkésző szemmel figyeltem az est homályában mellettünk elvonuló ezredek, hogy vajjon nem találkozom-e köztük fivéremmel is.

Nem sokáig kellett rá várnom, mert egy kis idő múlva tényleg sikerült az 5-ös ezreddel is találkoznom. Nyomban érdeklődtem utána, s csakhamar rá is találtunk egymásra. Végtelenül örültünk, hogy ismét találkozhattunk, bár sajnos, azon alkalommal csak egy pár szót válthattunk egymással, s azt is csak menetelés közben, mivel olyan fontos és sürgős rendeltetésünkben természetesen egyébire akkor nem is gondolhattunk. A fő azonban az volt, hogy ismét találkoztunk ami nem csak óriási örömet, de elképzelhető nagy megnyugvást is okozott nekünk, hogy egymást, - bár csak egy pillanatra is, - ismét egészségben láthattuk.

A harmadik, s egyúttal a legutolsó találkozásunk a fronton, fogságba esésem előtt két nappal, igen szomorú körülmények között játszódott le.